www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 118. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 22 мая, 1928.

VOL. XXXVI. No. 118. Jersey City, N. J., Tuesday, May 22, 1928. THREE CENTS.

ШІСТЬ КОРАБЛІВ ЗУДАРИЛОСЯ ЗІ СОБОЮ

ТИСЯЧУ ЛЮДИЙ ВЕРТАЄ В ПОРТ.

НЮ ЙОРК, 20. мая. — Над нюйорським портом і заливом зависла вчора така тяжка мрака, що наслідком сього шість кораблів зударилося зі собою. Два з тих кораблів се були трансокеанові кораблі, два прибережні кораблі, один пасажирський корабель, що пливає між Ню Йорком та Порто Ріком, а один тягаровий. Шкоду для них усіх обчисляють на два мільони з верхом. З людий не згинув ніхто, але треба було завернути до порту коло тисячки пасажирів.

Найповажнійше зударення случилося коло чверть на четверту після обіду які три милі від Атлентик Гайленде, що лежить у полудневій части долішнього нюйорського заливу, між кораблем Джеферсоном, що пливе з Норфовка, в Верджінії, до Ню Йорку, та Гогоком, що плив до Джексонвила, в Флориді. Тяжко ушкоджений Гогок сейчас завернув на мілину та вийхав на беріг коло Сібрайту, у стейті Ню Джерзі. Кілька кораблів поспішило йому на поміч, готові помагати пасажирам.

Перше зударення случилося ще коло 9. години рано. Зударилися зі собою пасажирський корабель Пенленд, ідучий до Англії з 200 пасажирами, та тягаровий корабель Аністон, що їхав з Болтимор, до Ню Йорку. Зударилися коло Сенді Гук. Пенленд сейчас опустив котвицю, але відтак підплив до берега та задержався коло Стейпелтона, на Стетен Айленді.

Друге зударення случилося коло чверть на другу сполудня. Корабель Порто Ріко, що плив з Ню Йорку до Порто Ріко зі сотюю пасажирів, ударився до великого парохода Вендама, що плив в Европу зі 700 пасажирами. Подія случилася коло Крейвен Шовл у Грейвсенд Бей. Вендам сейчас спустив котвицю та верне до нюйорського порту для направи. Те саме станеться з кораблем Порто Ріко. Пасажири обох будуть мусіти висісти на беріг.

ВЕЛИКА КОПАЛЬНЯНА КАТАСТРОФА.

ДОСІ ДОБУТО 64 ТРУПІВ.

ПИТСБУРГ, ПА., 20. мая. — У копальні Мадер, що належить до підприємства Мадер Коляєрз Ко., случився коло години 4. сполудня страшний підземний вибух, який знищив копальню та захопив двіста з верхом робітників. Досі з копальні добуто тіла 64 жертв вибуху. Всі жертви ще не відомі.

Яка була причина вибуху, ще й досі не відомо. Інжинери кажуть, що вони його не розуміють. Случився він у хвилі, коли до копальні зійшла нова шихта робітників, а коли ще богато робітників зі старої шихти було в копальні. Вибух розвалив богато виходів так, що захоплені вибухом робітники мусіли прорубувати собі дорогу до проходів зі свіжми воздухом. Богато людий погинуло вже після вибуху, задушені газом.

Між жертвами вибуху, яких уже розпізнано, є такі славянські імена: Іван Кровач, Іван Мавиц, Павло Скинко, Петро Розовик. Уряд копальні допускає, що число вбитих вибухом може легко досягнути сотки.

„БРЕМЕН" УШКОДЖЕНИЙ ПІДЧАС ВИЛЕТУ.

ГЕЛИФЕКС, Нова Фундляндія, 30. мая. — Німецький пільот пробував підняти літак „Бремен" на воздухи, щоби доставити його в Злучені Держави, але при вилеті літак ушкодився так поважно, що його зовсім не можна буде забрати воздухом. Треба буде помістити його на корабель та відправити в Ню Йорк.

ВИБОРЧІ ВИДАТКИ.

ВАШИНГТОН, 20. мая. — Сенатовий комітет, що прослідже виборчі видатки рівних президіяльних кандидатів, постановив почати слідство над видатками кандидатів на пресову пропаганду.

Після звітів, досі зложених перед сенатом з передвиборчих видатків, республіканські кандидати видали досі: Гувер 271,674 доларів; Лорден 60,000 долярів; Вотсон $32,671; Кертис $11,468; Гоф $60; Норис $6.

З демократичних кандидатів видали: Ал. Смит $100,715; Джеймс Рід $33,196; Гичкок $1,744; Томас Волш (котрий відступив від агітації) $1,190; Кордел Гол $1,000; Волтер Джордж $100, а Алберт Річі нічого.

СТРАЙК НАФТОВИХ РОБІТНИКІВ.

БЕЙОН, Ню Джерзі, 20. мая. — У середу почався тут страйк коло 2,100 робітників нафтового підприємства Тайдвотер Ойл Ко., які протестують проти того, що підприємство не хоче додержувати своєї умови з робітниками.

Мейор міста пробує довести до угоди між робітниками та підприємством, але покищо його зусилля зійшли на нищо.

Страйкуючі робітники стараються вплинути на робітників підприємства Стендард Ойл Ко., щоби вони вийшли на „симпатичний страйк".

ПОМЕР „БИГ БИЛ" ГЕЙВУД.

МОСКВА, 18. мая. — В Кремлінській лічниці помер нагло на параліж Бил Гейвуд, відомий в Америці як „Биг Бил". Гейвуд втік зі Злучених Держав до совітів, щоби позбутися тюремної кари, яку мав відсидіти. Ціле життя був він робітничим організатором. Влада переслідувала його і заганяла дуже часто в тюрму. Гейвуд сам вже не знав, скільки разів був в тюрмі. Він намагався зорганізувати робітників в одну юніо, звану Промислові Робітники Світа. Юніа та мала перебрати в свої руки всю продукцію.

ЩО ГОВОРИТЬ ЕРРІО ПРО БОЛЬШЕВИКІВ.

Бувший французький премієр міністрів Ерріо, відомий доцедавна як ревний приклонник співпраці Франції з Радянським Союзом, видав на днях книжку п. н. „Чому я став радикал-соціялістом", у якій висказує між иншим повне розчарування у можливості співпраці з большевиками. Торкаючися того питання, пише Ерріо: „Нас (радикал-соціялістів) годі підозрівати у ворожости до Рад. Союзу. Ми ніколи не одобрювали спроб знищення Рад. Союзу та не підтримували ших, що старалися опосяти Рад. Союз ворожим обручем. Почавши від 1922. р., ми постійно стреміли до порозуміння між Францією та Рад. Союзом. Всеж таки мушу тепер отверто стверднти таке: з моментом, коли французька публична опінія довідалася правду про те, що діється в Рад. Союзі, ні одна людина, що називає себе демократом, не може погоджуватися з режімом колективного деспотизму, який нищить всі надії дійсних республиканців та служить виключно цілям реакції. Не треба багатьох слів, щоби опрокинути ідею большевизму. Як можуть люде вільного духа приняти систему, що відповідає в 20 столітті методи середньовічної инквізиції, заміняючи тільки релігійні догми — політичними?.."

Такі знамениті слова сказав один з найбільших донедавна приятелів большевиків, що відвідав їх в Москві, бачив большевицький рай і пізнав наскрізь засади большевицького правління й суспільної перебудови.

КОШТОМ ХЛОПА.

Польське правительство намірає підвищити платню державних урядників, що державу буде коштувати 200 мілїонів злотих. Сі гроші польське правительство гадає приставати підвищенням грунтового податку о 120 процент, поширенням маєткового податку і новим податком домовим. Як вони уявляють забаганку правительства, то хто платив досі грунтового податку 10 злотих, той буде платити 22 злотих. Маєтковий податок будуть платити не лиш великі пани, але й селяни, котрі мають 5 акр 6 моргів грунту. Окрім того будуть платити новий грунтовий податок.

ЗРІСТ РОБОТИ ОЩАДНИХ КАС НА УКРАЇНІ.

За березень (за відомостями Всеукраїнської головної ощадної каси) приплив вкладів до ощадних кас складає досить значну суму — 6,000,000 карб., що складає 10% до вкладів, які були на 1-го квітня залишки вкладів по 2,898 касах на Україні складає 63,000,000 карб.

За березень кількість вкладників ощадних кас на Україні збільшилася на 18,000 чоловіка і на 1-го квітня складає 571,700 чол. Таким чином приплив кількости вкладників за місяць складає тільки 3.3%, в той час, як сума вкладів виросла на 10.5%. Це свідчить про те, що збільшилися вклади окремих вкладників ощадних кас.

ПОШИРЕННЯ ЕКСПОРТУ ХМЕЛЮ.

Експорт хмелю поширюється. Волинський Хмільсоюз вживає заходів до поліпшення якости хмелю. Надсилають агроробітників для практичної роботи в селянських хмільових господарствах. В 30 селянських господарствах закладають на хмільниках показові ділянки з штучним угноєнням. Для боротьби зі шкідниками видано товариствам 300 пудів отрути і 450 оприскувачів. В майбутньому році намічено експортувати 50,000 пудів хмелю проти 24,000 пудів цього року. Хмільсоюз почав будувати в Житомірі велику сушарню хмелю, що коштуватиме 105,000 карбованців.

СОБІВАРТІСТЬ ЦУКРУ ЗНИЗИЛАСЬ НА 12%.

Окружний зїзд союзу цукровиків Київщини вислухав доклад Київського відділу Цукротресту про підсумки сьогорічного цукровиробництва. Свою виробничу програму Київський відділ Цукротресту виконав з перевищенням на 13.5%, виробивши 2,580 тис. метр. сотн. цукру, замість 2,491 тис. метр. сотн., що їх було вироблено в 1914. Собівартість цукру, рівняючи до попереднього року, знизилася на 12.7%. Заробіток постійних робітників зріс на 4.5%, а сезонних і службовців на 12%. Одночасно продуктивність праці зросла на 13.4%.

ПРИМХИ МОДИ.

Останньою новиною жіночої паризької моди є капелюхи з дерева. У таких капелюхах явились на перших весняних кінських перегонах у Льонґшам диктаторки паризької моди. Капелюхи мають форми дзвонів, а їх тонецькі доцінки прикрашені мистецькими малюваннями вирізьми, часто великих артистів.

ПАРОПЛАВ „ДНІПРО" ВИРУШИВ ДО МАРСЕЛЮ.

Рушивши в другий рейс по лінії Одеса-Марсель рефрежераторний пароплав „Дніпро" взяв 1,590 тон мороженого мяса, битої птиці і инших продуктів. До Трієсту пароплав завезе чималу партію масла.

ЕКСПОРТНІ ОПЕРАЦІЇ ВУКОПСПІЛКИ ШИРЯТЬСЯ.

„В біжучому році споживча кооперація значно поширює свої експортні операції. Найзначнішою експортною статтею є вершкове масло, далі мясо і технічна картопля.

Крім того за експортним пляном ВУКС-у передбачається вивозити й таку продукцію: мак, гарбузове насіння, цибулю, горох і инше. За пляном накреслено експортувати гриби та сіно.

Рівняючи до минулого року, експортні операції Вукопспілки збільшуються приблизно в 7 разів.

ВЕЛИКАНСЬКИЙ ЗРАЗОК КУЛЬТУРИ.

Вийшов цими днями останній том офіціяльного енциклопедичного словника англійської мови, над яким працювали 70 літ. Т. зв. „Оксфордський Англійський словник" має великанських 12 томів, 15 тисяч сторінок і 418,825 слів. Є це огляд мови в її історичним розвитку з цитатами із усіх визначних письменників, діялектичними формами, приповідками, зворотами, від староанглійської народньої поезії аж до сучасної газетної мови. Є там слова (напр. ріжнозначне „пут" класти), що займають 52 шпальти формату більшого як часопис „Діло". Над цим словником працювало 1300 учених, а його видання коштувало 250,000 фунт., зібраних із складок громадянства. З огляду на поширення англійської мови у всьому світі, таке видавництво покриє свої кошти із великим доходом.

СМЕРТЬ СВОЄРІДНОГО МИСТЦЯ.

Цими днями помер в Італії Сам Сімон, якого імя відоме у світі всім фаховим філятелістам. Сам Сімон, Француз із походження, вибрав собі оригінальну професію: направляти знищені старі марки. Дорогоцінні зразки філятелії, знищені людськими руками, мандрівками і часом, перетрапили з його рук до рук власників такі відновлені, що людське око не могло на них найти слідів знищення.

ДІВЧИНА-ЗВІР.

В селі Свидниці, яворівського повіту, арештовано сільську дівчину Юстину Лехоцінську, яка вбила свою новонароджену дитину й сховала в сіні, а придержана на гарячому вчинку своїм братом Владиелавом Лехоцінським рішила усунути небезпечного свідка, що й зробила кілька днів згодом. Трупа Лехоцінського найдено ще 10 березня ц. р., але щойно 18. квітня впала поліція на слід убийниці.

ПОЛІТИЧНИЙ МОРД.

В громаді Ілюк, кобринського повіту, писарем був наїхнений громаді Поляк Ян Снєжко. Хтось стрілив до него крізь вікно і вбив на місци.

ПОБІДА СОЦІЯЛІСТІВ ПРИ НІМЕЦЬКИХ ВИБОРАХ

ЗИСКАЛИ БІЛЯ 30 МАНДАТІВ. — РЕАКЦІОНЕРИ ПОНЕСЛИ ВЕЛИКІ ВТРАТИ. — ГОЛОСУВАЛА ВЕЛИКА СКІЛЬКІСТЬ НАСЕЛЕННЯ МИМО БЕЗПЕРЕРИВНОГО ДОЩУ. — ГОЛОСОВАННЄ ПРОЙШЛО СПОКІЙНО.

БЕРЛІН, 21. мая. — Недільні вибори до парляменту принесли соціялістам цілковиту побіду. Вже тепер можна твердити, що вони будуть домінуючою партією в парляменті та що з їх осередка вийде канцлер. Буде ним соціяліст Отто Браун, теперішній пруський премієр. В парляменті прийде по всякій правдоподібности до т. зв. Вайморської коаліції. При виборах зискали рівнож комуністи і німецькі фашисти, а також і народня партія, до якої належить міністер заграничних справ Штреземан.

Через цілу неділю падав уливний дощ. Мимо того з управнених до голосования голосувало яких 70%. Голосували від год. 8. рано. Одним з перших був президент Гіндербург, а за ним голосували другі високі урядовці.

На загал виборн пройшли спокійно. Дощ причинився в многім до того спокою. Тільки в Саксонії забито одного соціяліста. В Берліні передирались комуністи з соціялістами, але до серіозних конфліктів не прийшло.

АМЕРИКА ШЛЕ НОТУ КИТАЙСЬКИМ УРЯДАМ.

ОСТЕРІГАЄ ЇХ ПЕРЕД ВИСИЛКОЮ НЕЗДИСЦИПЛІНОВАНИХ ВІЙСК ДО ПЕКІНУ І ТІЄНТСИН. — ХОЧЕ ОХОРОНИ АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН.

ШАНГАЙ, 20. мая. — Американський посол Мек Муррей вислав з Пекіну дві ноти до обох китайських правительств в Пекіні і Нанкіні, в яких звертає увагу на забитя двох американських горожан серед революційної боротьби в Шантунг. Посол домагається від китайських урядів, щоби вони поробили заходи, щоби такі випадки не мали місця тепер, коли північна і полуднева армії борються за посіданнє Пекіну і Тієнтсину. Він заявляє далі, що вашингтонський уряд не думає мішатися у внутрішні китайські справи, але стає тільки в оборону життя американських горожан. Тому взиває полудневу армію вислати до тих міст саму добре здисципліновану армію, яка не входила би на чужинецьку територію і не займала чужинецького населення. Бо в противному разі прийде до боротьби. Америка стягнула до Пекіну і Тієнтсин свій гарнізон і порозумілася з другими державами що до оборони своїх інтересів.

СОВІТИ ЗАЖУРЕНІ ВЕСНЯНИМИ ЗАСІВАМИ.

РАТУЮТЬСЯ ВІД КАТАСТРОФИ АРЕШТАМИ.

МОСКВА, 20. мая. — Совітський уряд на добре зажурився весняними засівами. А головно журиться тим, що нема ніяких офіціяльних звідомлень про їх стан. З того як і з неофіціяльних звідомлень виносять, що з засівами йде дуже погано. Озимина не дописала на Північнім Кавказі, Кубані і на Україні. А ті землі дають найбільший контингент збіжа. До того за послідний місяць зібрано тільки одну третину збіжа з того, як було розраховано. Крім того доносять, що й в колективними фармами не добре. Селяне відносяться до них з великим негодованнем, бо кажуть, що там хазяйнують самі ліньтяї. Гороскопи отже погані. Так пише совітська газета „Известія" і додає, що разом з тим ведуться нові арешти селян на Україні і на Сибірі. Арештують тих, що „спекулюють" збіжем. Як згадує сей орган, арештовано на Україні тільки в одній окрузі аж 110 селян.

ОТРУЙНИЙ ГАЗ ЗАГРОЖУЄ МІСТОВИ ГАМБУРГОВИ.

ГАМБУРГ, 20, мая. — З одної з хемічних фабрик почав виходити з резервуарів отруйний газ, якого вживали в світовій війні. Вже три особи згинули з затруття тим газом, а кілька лежить у шпиталі в непритомнім стані. Ціле місто в страху, бо газ розходиться далі. Не знають навіть, як зарадити, бо нема масок і не знати, звідки саме цей газ виходить.

ЯК ЖИЄ ПАПА.

ВСТАЄ О ГОД. 7. РАНО, ГОЛИТЬСЯ, МОЛИТЬСЯ, СНІДАЄ, ПРИЙМАЄ АВДІЄНЦІ, ОБІДАЄ, ПРОХОДЖУЄТЬСЯ, ЩЕ РАЗ ПРИЙМАЄ АВДІЄНЦІ, ВЕЧЕРЯЄ І ЇДЕ СПАТИ.

РИМ, 20. мая. — Попередній папа вставав о год. 6. рано в зимі, а о 4. літом. Теперішній встає о 7. год. Сам голиться. Стриже його фризєр два рази на місяць. Підчас стриження папа не говорить, а тільки дрімає. Відправивши Службу Божу, папа снідає: їсть тільки хліб з маслом і пє каву. По тім приймає кардинала Гаспарі, котрий інформує його про події світа і церкви. По ім приймає поодиноких референтів конгрегацій, а по них дає приватні авдієнції і публичні, коли то виходить до людей і уділяє благословенства. Обідає 2.30 по пол. До недавна варила йому його давна кухарка. Але з нею не міг погодитися заряд Ватикану і її усунули, а тепер варять німецькі цивільарські монахи. Стара кухарка хотіла на вечері давати те, що остало з полудня, а заряд противився тому. По обіді папа проходжується по городі через дві години кождого дня і тим нераз і задрімає. По тім уділяє дальших авдієнцій і переглядає предложені йому приготовлені канцелярією справи. По тім йде молитися, а год. 9. вечерає. По вечері йде до бібліотеки і там читає до пізна.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ УЧНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1941, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сити і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Corder.

За оголошення редакція не відповідає.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ ЗАБУВАЙМО, ЩО МАЙНЕРСЬКИЙ СТРАЙК ТРЕВАЄ ДАЛІ

Уже 14. місяць минає з часу, як в американських майнах мягкого вугля застрайкували робітники. Се такий довгий протяг часу, що за сей час справа удержання сих страйкарів не могла вдержатися на першій сторині американських газет, з яких читаюча публика звичайно бере важніші справи.

Зрештою страйк від самого початку не стоїв на першій сторині американських газет; навіть найдикші виступи гонемів та полісменів, що буїмто мали сторожити копальень, а в дійсности побивали диким способом страйкарів, не попадали на першу сторону. З часом публика звикла з думкою страйку так, що нині пересічний читач газетних новинок навіть дивується, що справді страйк існує.

А страйк існує. Не знає про се широка американська публика, але знають про се добре родини страйкуючих майнерів. Нині вони найбільшим в справді трагічному положенню. Всі їхощадности, які вони мали, вичерпані. Фонди юній теж уже підорвані, і з того боку вони можуть сподіватися тільки невеликої допомоги, бо фонди юній взагалі не були великі, коли їх міряти розмірами потреби. Словом, родини страйкуючих майнерів далі здані на публичні жертви.

Квітуючи Українському Народному Союзови одержане 525 долярів, з котрих 500 долярів се жертва самого Союза, а 25 долярів се жертва Товариства „Над Збручем" у Скрентоні, Краевий Майнерський Допомоговий Комітет у Питсбургу пише зі страйкових округів, що родини майнерів живуть у просто страшних умовах. Люди мешкають у шопах та шатрах. Богато з них не має навіть хліба кождого дня. Тисячі майнерів живе кульбабкою, яку жінки майнерів збирають на полях. Діти плачуть молока, а родичі їм дати не мають звідки. Діти й старші ходять босі. Майнери ходять в черевиках, з котрих виглядають пальці. Богато й того не має.

У таборах страйкарів панують всякі недуги. Табор у Лайбрері, Пенсилвенія, був замкнений через пошесть віспи. Школи закривають теж. Богато дітий по бараках має курячу віспу, яку викликала недостаточна пожива.

Всі сі факти ведуть до того, що нам не треба забувати про сей страйк. Хоча минуло вже 13 місяців від коли він почався, кам треба далі за нього памятати.

І треба памятати не тільки словами, але й ділами. Словом висказуватн симпатії легко, але від слів страйкарам не стане краще. Тільки одна діяльна симпатія може помогти. Треба дати жертву.

І треба дати її не гаючися. Два рази дає, хто зараз дає.

ЯК ВИГЛЯДАЄ НАШЕ РІДНЕ СЕЛО

Ріжні вісти одержуємо з краю. Та на загал вони не веселі. І в пресі і в письмах пробивається сумний тон головно з приводу нашої міжпартійної боротьби. І той сум, який повіває з рідної землі, впроваджує многих в Америці в блуд. Вони не здають собі справи з того, що мимо партійної гризні йде там велика праця на всіх ділянках народного життя, йде велике відродження нашого рідного села.

А щоби не бути голословним, подам для приміру лист з краю, з якого будуть могли читачі пізнати, чим живе сегоднішне українське село на нашій поневоленій земді.

У мене є до розпорядимости приватний лист, адресований на імя: Іван Банах, 2321 Parish St., Philadelphia, Pa., U. S. A. Цей лист одержав гром. Банах від своїх кревних із села Василева, повіт Рава Руська, Галичина. Лист датований 18. квітня 1928, Василів, Рава Руська, — у Филадельфії, Па., доручений 11. мая 1928 р. З цього листа наводжу дослівно місця, які торкаються громадського життя-буття в Галичині.

„До Василева нема пощо їхати, бо богато тепер видий з Василева їде до Канади або до Аргентини. Вже поїхали тепер: Іван Жусків, Іван Юрків, Панько Бігун, Антін Гайвасів. Окрім них збирається ще виїзджати може до 20 хлопів. Отже, як бачиш, звідси всі втікають. Податки чимраз вищі. Тільки звідси трудно виїхати, бо пашпорт трудно дістати — а також не мають грошей, а поля нема кому продати, бо ніхто грошей не має тілько. Тепер у нас поле таньше як перше.

„У нас в селі рух є досить добрий. Якби не Щербіцький (бувший капітан польської армії і наказний війт — замітка В. К.), то бувби ще ліпший. Читальня стоїть досить добре. Як я вже згадав, на Великдень було представлення. Ролі мали самі старші. Мав Павло Романів, Андрух Кубака, Петро Прикопів і т. д. Самі жонаті. Дуже добре пописалися. Найліпше Павло Романів і Гануся Стельмахова. Ще мають їхати до Переводова і до Корчинн з тим представленем, а до Угнова в літі поїдуть, бо треба щось і філлі помогти і головному товариству у Львові. Люди тепер вже знакше організуються. Тільки хлопці ще не конче.

„Тепер що до кооперативи, то вона добре стоїть. Дім вже майже скінчений. Довгу вже нема. До того часу коштує 1000 (тисячу) долярів. А ще треба яких пядесять долярів на двері і на вікна, бо вже є 5 вікон і 3 дверий, а ще 5 вікон і 4 дверий треба зробити. До того часу кооператива і молочарня були разом, а тепер ми розділили, щоби особно розвивалися оба товариства.

„Поки Грицько був директором, то він собі давав раду, а тепер треба розділити, щоби мали меньше роботи. Директором в кооперативі є Іван Кубака, касіером Іван Гунисків, книговодцем Денис Денисів, а головою надзірної ради Антін Дмитерко. В молочарни є директором Куба Льорик, касіером Павло Романів, а книговодцем Клим Мартинів, а головою надзірної ради Танас Дмитерко.

„В читальні головою є Грицько, заступником Антін Дмитерко, секретарем Клим Мартинів, касіером Антін Кубака, бібліотекаром Петро Прикопів.

„В товаристві „Сокіл" головою є Петро Діків, начальником Василь Жуків (той Яцьків), секретарем Петро Федорович, касіером Микита Капустників.

„Склепарем є Микита Капустників, а молочарем Таделко Бойко і Вулька Романова. Я Тобі хотів виписати наших василківських. То є ті, що найбільше роблять. Крім них ще є богато инших порядних людей, але всі не можуть бути директорами чи головами.

„Тепер, щоби Ти знав, як наш промисл молочарский зростає, то я Тобі скажу, кілько в останних чотирох роках наш краевий молочарский Союз перепродав масла. Всі молочарні до него належать значить, українські молочарні. Отже в 1924 році Маслосоюз перепродав 44.000 кг. масла, то є понад 4 вагони.

„В 1925 році продав 164.000 кг., то є: понад 16 вагонів масла, в 1926 році продав 378.000 кг., то є: близько 38 вагонів, а в 1927 році 782.000 кг. масла — то є: 78 вагонів. Отже видиш, як скоро зростає що року наш молочарський промисл. Маслосоюз вже має кільканайцять автомобілів тягарових і особових. Я був у Львові, то аж серце радувалося, як побачив авто з написом „Маслосоюз". А що то наш нарід так організує? Нічо иншого, тільки біда. З рілі тепер трудно вижити. Мусять люди инших доходів шукати. Роздобувають ліпшу худобу і мають великі гроші за молоко. У нас Дудиха за молоко від двох корів за 1 місяць взяла 87 золотих, то є 10 долярів, або два кірці пшениці. Але скоро не можна роздобути доброї худоби, бо нема гроший. Повелі всьо однак зробиться. Тепер вже нема селя, деби не було кооперативи. Недавно вже заложили кооперативу в Тарношині, хоч там є 124 хат, польських, а 36 українських тілько. Також там є пан, дідич і ксьондз польський і професор Поляк, а польського склепу нема, а наш є. Чому то так? Бо Поляки за себе не дбають, бо вони кажуть, що їм досить того, що мають Польщу, але вони так само бідують як ми, а наші чуються, що вони в неволи і за то організуються, щоб не пропали. Вони живуть тим, що тому 10 літ здобули, а ми жиємо тим, що ще маємо здобути і ми мусимо організуватися. Поляки перешкодили би нам в русі кооперативнім і молочарськім, але не можуть, бо наші головні організації, такі як ревізійний Союз українських кооператив, Центросоюз, Центробанк і инші є членами Міжнародного Союза кооператив в Англії. Там мають своїх оборонців і тому не посміє ніхто ницити нашої кооперації. Инакше Поляки всі наші кооперативи гнобилиб.

„Тепер щодо нашої партії УНДО, то вона тому найліпше стоїть, що її члени інтересуються організаціями, працюють для народу, їздять по селях, закладають читальні, кооперативи, боронять наших людий всюда, тому і народ має довіре до них. Тепер в соймі упоминаються прав для нас. Один посол є заступником маршалка сойму, а один сенатор є заступником маршалка сенату. Другі малі партії кричать, а УНДО запродалося, тому і всі партії вибрали відмаршалків. Але вони мусять так говорити, бо їм завісно.

„Щодо нашої ради громадської в Василеві, то Щербіцкі старається як найдовше бути комісаром. Він намовив всіх радних Поляків, щоб не йшли вибирати війта. Поляків є 7, а наших 17 радних. Наших було 18, але Щербіцкі зробив рекурс і одного викинув, а на його місце вибрав Поляк. А як нема 18 радних, то не важний вибір війта. Наші зійшлися всі 17 і покликали одного заступника Поляка, Філіпка Льорика на місце Гаврила Дударевого. — Тим способом було вже 18 і вибрано зверхність громадську.

„Пан не знає, що робити і зробив рекурс. Тепер наші з тою справою мають ще удатися до партії, щоб посли в соймі порушили ту справу".

Цей лист, зглядно уступи, що відносяться до громадянського життя я навів без змін. Пояснювати його не буду. Скажу тільки одно, що на основі цього, без пристрасти написаного листа, можна твердити, що в Рідному Краю йде життя далеко красшим шляхом, ніж ми собі його тут в Злучених Державах уявляємо.

Др. В. Клодницький.

УКРАЇНЦІ — ГРОМАДЯНИ ВІЛЬНОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗЕМЛІ.

Наш зазив у справі засуджених з польським судом двох невинних людий, Василя **Атаманчука** й Івана **Вербицького**, стрінувся з Вашою прихильністю й одобренням. Ваша преса приносить нам відомости про масові віча, що Ви їх уладжуєте та про протести, які підносите перед міжнародніми чиниками проти моргу, що його доконує контролювати урядування Адама, — і в його прияві розправа переводиться, причім вина судді виходить постепенно, в прегарно підзначуваних моментах судового слідства, на яв, здемаскований Адам укінці втікає зі салі і тратить службу. Як бачимо, революційний момент тут у тому, що наш поет чесним, умілим жимаком протиставить злочинного урядовця, що надужинає своє становище до особистих цілей, а при тім має смілість спихати всю вину на невинну людину. В часах Кляйста, часах твердолобого монархізму й безпросвітної та безоглядної бюрократії, така комедія була чимсь більшим, ніж смішним видовищем; вона крізь веселий сміх звертала таксамо увагу на мораль усеможного чиновництва, як опісля славна комедія змосковщеного Українця М. Гоголя **„Ревізор з Петербурга"**. Тимто поет переніс дійство її з Німеччини в Нідерланди, але й так комедія являлася декому з дуже ясновельможного панства дуже небезпечною, бо коли її Гете вистановив з княжому театрі в Веймарі, то вона зовсім не подобалася, зза чого подразнений Кляйст мало не вызвав Гетого — що був реформатором цеї штуки — на двобій. Сотки инших, нині давно призабутих штук вітало тоді панство у Веймарі гучними оплесками, а Кляйста знаменитий твір — змаловажило з погордою.

(Дальше буде).

Др. Остап Грицай (Відень).

З УСЕСВІТНЬОГО ПИСЬМЕНСТВА

І.

ГАЙНРІХ КЛЯЙСТ.

(З приводу 100-ліття уродин).

(Продовженне).

(2)

Та перша подорож нашого поета у світ — при матеріяльній допомозі Ульріки — завела його між иншим і в столицю Німеччини, Берлін, де він мав знову нагоду віддатися науці, а саме студіюванню творів найбільшого німецького фільософа, Імануїла Канта (**Kant**), творами якого Кляйст з питомим собі початковим запалом захопився. Але й тут приходить швидко до катастрофи. Кант іменно проголосив як одну із своїх пропаяятних думок те, що властивої правди про тайну світа ми не зможемо збагнути ніколи, бо ми не вспіли пізнати його в найглибшому єстві, тільки таким, яким являється він нам у своїм кожночасним, від нашого погляду залежнім звершім виді. В такому вислід фільософії одного з найглибших умів XVIII. ст., криється і справді одна з найболючіших правд про безсмертність людського розуму й людського знання, оскільки хочемо прослідкувати єство всесторонньо виключно на основі зовнішних вражінь, залежних з кожного погляду від строю нашого фізичного організму. Та хоч і важко пізнати людині правду про найглибшу тайну істнування, то все таки великою розвагою тут є те, що в нашому духовому житті ми не є без свідомости нашої неспосібности до середовища, в якому жимо, маємо жити. Кант сам ука-

зав на почуття **морального обовязку**, як на найтривкішу основу духового життя людини, лагодячи тим чином сотре вістре своєї науки про обмеженість людського розуму у відношенню до тайни світа. Але наш молодий поет, захопленій досі несхитною вірою в достовірність усяких наук та в необмежену могучість людського розуму, спинився виключно на критичній стороні в фільософії Канта, добачив в ній за своєї молодечої незрівноважености — перечркнення усіх сорів висших змагань, бо, мовляв: нащо здасться уся наука, коли ні вислід не значить нічого певного? — і признається своїй судженій, Вільгельмій Ценге, що „найвисша ціль його життя — запропащена".

Такі й тим подібні вигуки поетової розпуки зза мнимої безвигідности й безцільности змагань до совершенности власного єства, порозуміємо в Кляйста найкраще, коли зважимо, що в тому часі він усе таки ще 23-літній юнак, без закріпленого світогляду, без справжніх товаришів, в голодно все і всюди — без провідника й вирозумілого ним самим собі — як згадано, без фахових учителів — на 16 році життя сирота без батька й матери, через виступлення з війска відчужений від рідні й суспільної кляси, до якої своїм походженням належав, ражає Кляйст за весь час свойого короткого життя як гонена жертва якоїсь невмолимо жорстокої, поетові люто ворожої судьби. Щонебудь він коли з найліпшої волі і з найкращою метою підприняв, усе було кроком у темряву; ніщо не вдавалося йому; за ніким не міг навязати тривких зносин; з нічим не мав успіху; все за його життя ставало жерелом розпуки й поглубою. І відповідно до того являється у Кляйста вже від дитинячих літ його життя якісь незрозуміле для звичайних людей — жагучо пристрастне бажання смерти. Маленьким хлопцем він, як кажуть, прирік одному своякові, що радо умре враз із ним, коли їм важко буде жити у світі. Молодим юнаком він усе думає і говорить про смерть не тільки тоді, коли йому важко, але й тоді, коли він на хвилю, в щасливім захопленню чимось радісним, забуває про демона таємного, незбагненого **неспокою**, що безсонно смокче його серце. Немає ні одної йому прихильної людини, з якою він не бажавби умерти: з товаришем, з нареченою і з улюбленою сестрою Ульрікою, а навіть з цілком чужими собі, стрічними людьми, якщо тільки гроза душевного неспокою ворухне усім його естном. А той убивчий неспокій як вислід Кляйстового змагання до совершенности в житті, у власній душі і в поетичній творчости — ворушить його мученицьким духом без упину. Це воно у великих поетів завжди так. Звичайна людина щастлива, коли дбається якого-такого хліба в життю, коли може жити нехай і в невеликій та скромній виголі, коли має рідню і почувається пожиточним членом громади людей, до якої належить. Але великі творчі люде з роді Кляйста не вдоволяються ніяким земським щастям. Їм усе треба чогось вищого, що виходить далеко поза міру буденщини і хоч приблизно відповідало ідеалові тої божеської краси, що його Господь уклав в душу кожного великого поета, чи він називається Гете чи Кляйст, Шевченко чи Франко, а відблеском якого є саме їх полишені нам твори.

І Гайнріх Кляйст успів створити чимало перлин творчої краси, мов на перекір тому, що невдоволення життям, душевний неспокій гнали ним і через останніх 11 літ його життя з міста в місто, з одного краю у другий, з батьківщини на чужину, а з чужини до дому, з якого одначе його зараз тягнуло геть, кудись, до тої таємної вітчини поета, яку він раз уявляє собі десь далеко від світа ген, під зорями. Після страшного потрясення душі, якого він дізнав при студіюванню фільософії Канта, Кляйст знову за грошевою допомогою і в товаристві вірної сестри, виїхав спершу до Парижа, а далі у Швайцарію, де на острові **Дельозеа** пережив кілька доволі щасливих місяців, і де почав викінчувати свої перші твори, в першу чергу драматичний твір, трагедію „**Родини Шрофенштайнів**" („Die Familie Schroffenstein"). Инший трагедію, „**Роберт Гіскард**" („Robert Guiskard") — твір свої молодости — не міг скінчити ніяк, хоч так захопився працею над нею, що писав про це до сестри так: „Хотівби я кровю свойого серця писати кожну буквуліста до тебе, колиб можна мені його почати від слів: мій твір готовий". А в приступі розпуки кличе: „Дехто дало мені мої лів-таланти, небо дало цілий талант, або нічого". У Швайцарії придумав Кляйст теж плян до прекрасної комедії „**Розбитий збан**" („Der zerbrochene Krug"), в якій вивів — як один з перших письменників в Європі — прості селянські типи з великим знанням мужицької душі та з небувалим артизмом у віддаванню їх мови. Коли читати цю комедію — яка належить до найкращих комедій в літературі всього світа — то просто не хочеться вірити, що писала її людина, яка в житті майже ніколи не була щасливa, не знала успіху життя ні його погоди, і все наново опинювалася над пропастю смертельної погуби та в темінні вбивчого чувства. Поодинокі сцени тут витворюють вслід за знаменито подуманого дійства, гострого дотепу та чудово правдивої характеристики виведених на сцену людей з сільського середовища не тільки незрівнане комедійне видовисько, але й як — майже скрізь у Кляйста — твір глибшого, революційного значіння. Бо головною основою нашої комедії — це погана пригода ледачого сільського судді Адама, що лицяється до гарненької дівчини Еви, і, щоб добути її ласки — вдає, що зможе увільнити її судженого Рупрехта від військової служби, але в нагороду за це жертвує від неї кохання. Ева вірить йому і, тому пускає його до хати, але коли пан судля стає щораз відважнійший проти неї, заходить у хату занепокоєний Рупрехт, на шому судді не лишається нічого иншого, тільки втікати крізь вікно, при чім він стручує з вікна гарний збанок матери Евй, який розбивається. Та матір, заставши в Еви Рупрехта, думає, що збанок розбив Рупрехт і скаржить його за це до суду, а що суддею є Адам, то властивому злочинцеві доводиться судити свій власний прогріх. На щастя ледачого судді призиває даже сам в день судового розправи, яка є властивим видовищем в нашій комедії, Деліг суду з міста, щоб провести

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ

НА СКРИПКУ, ПІЯНО І МАНДОЛІНУ, РІВНОЖ ЯК АКОМПАНІЯМЕНТ ДО СПІВУ.

Щойно вийшли з друку 34 українські народні пісні, зграндані Українською Музичною Накладнею в Ню Йорку. Хто сі пісні перегране, зараз побачить, що се робота солідна, вконана людиною, яка розуміється на музичній штуці. Се рішучо перша така українська музична книжка в Америці, з якою можна сміло вийти на широкий музичний світ. Фортепянова часть (скрипка і піяно) має 32 сторін (звичайної нотної величини), а окрема скрипкова часть — 11 сторін. Назви пісень написані в двох мовах: українській і англійській.

ЗМІСТ: На городі калиненько, Ой, під гаєм, гаєм, Ой, на горі, А що росте без корінця? Чи ти, милий, пилом припив, Гей, там на горі Січ іде, Ой, сяду я край віконця, Ой, піду я степом, лугом, Ой, ти воре, воре вечірничку, Стоїть гора, Стоїть явір над водою, Ой, погнала дівчинонька ягнята, Чи ти, чи не ти, Взяв би я бандуру, А зрідзи гора, Гречаники, Гуляв чумак, Маленький, І шумить і гудить, Гей, Сяк-так, Дівча в сінях стояло, Ой нависли чорні хвари, Цигаченко, Летіла зозуля, Сонце низенько, Нечай.

Всі повищі пісні в одним альбомі (скрипкова часть друкована окремо) коштують $2.00.

Коли замовляєте повищі ноти треба заразом залучувати і належитість в сумі $2.00 —

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШИКАГО, ІЛЛ.

Василь Авраменко бере участь у всесвітній жіночій виставі.

Комітет Українських Жінок, що повстав з приводу Всесвітньої Жіночої вистави в Шикаго, запросив до участи у виставі нашого славного балетмайстра Василя Авраменка, що тепер перебуває в Канаді.

Авраменко виступить в Шикаго зі своєю трупою перший раз вже в неділю 20 мая в Шопен Скул при Райс і Вестерн Евеню. Маємо надію, що українське місцеве громадянство зацікавиться тим виступом і прийде громадно на ту виставу.

Бо так, як приніс нам багато слави Хор Кошиця чи наша славна співачка Сальомея Крушельницька, так і п. Авраменко продовжує ту світлу нашу традицію на полі танку. Думка про відродження національного танку зародилася в д. Авраменка ще на рідній землі в 1918 році, коди він був учеником драматичної школи ім. Лисенка в Київі.

Авраменко обіхав зі своїм танком Галичину, Волинь, Холмщину, Поліся, Чехію і Німеччину, а вкінці завитав до Канади. Тут взяв участь в світовій виставі в Торонто в 1926 році. Його вистава здобула собі серед чужинців найбільше признанне. Біля сотні українських танцюристів виступало через 12 днів та здобували хмару оплесків та вирази найбільшого признання з боку всіх чужинців. Таке саме признанне здобуде Авраменко цілком певно і на Свій Жіночій Виставі. Тому Україні повинні тішитися, що витають в своїй громаді такого дорогого гостя.

П. Баран.

—o—

БРУКЛИН, Н. И.

Представленне й діточий концерт.

Товариство „Дністер", відділ 310. У. Н. Союза, своїми силами відграло в дни 28. квітня с. р. представленне „Свідки".

Хотяй того дня погода не сприяла, то вже о годині 7. вечером галя була переповнена. Перед представленнем о. А. Лотович, тутешний парох і член сего товариства, сказав кілька принагідних слів про значінне й ціли запомогової організації, про користи, які дає У. Н. Союз, до котрого повинен кождий Українець належати, щоби забезпечити свою родину. Вислід промови був той, що до секретаря зголосилося пять нових членів до товариства.

Аматори відіграли свої ролі дуже добре.

По представленню відбувся діточий концерт, котрого тонки всі випали знамените. На загальне признанне заслугують деклямації Гелени Захаркв, Текли Кравчук, Емілії Мартин і сольовий спів Текли Рибак, Николи Захаркова і Катерити Шияко.

По концерті забава тягнулася до пізна в ніч.

Наше товариство дуже красно розвивається, бо має у рядниках, котрі працюють для розвою і добра товариства.

В. Яськевич.

—o—

НЬЮ ЙОРК, Н. И.

Українська штука перед чужинцями.

Третього мая с. р. одкрито в Бовері Сейвінгс Банк (Bowery Savings Bank), Н. И., виставу з українського, російського й польського мистецтва.

Українська вистава, якою занялася пані М. Скубова, складалася з вишивок, ручних робіт і кількох картин з українського життя. Хоч число українських експонатів було досить мале, однак мимо того вони здобули другє місце. Перше місце здобув російський відділ, а польський трете. Вистава тревала до 16. мая.

У звязку з виставою згадайний банк устроїв в четвер, 10 мая, концерт, на якім теж були заступлені три нації. На тім концерті були крім директорів і тростісів банку також і богато чужих визначних фінансістів.

Українську вокальну програму виконали пані Фединська і Я. Скубівна, обі в українських строях.

Коли згадані пані появилися в банку, аранжери концерту були так захоплені їхніми строями, що відразу поручили ім виконати найбільш почесну функцію цього вечера, іменно привитати присутних гостей, від банку, хлібом і сілю. Не менше захоплення викликала поява панни Скубівної серед гостей, бо як тільки вона вийшла до галі, присутні привитали її оплесками. Подібне враженння викликали й українські співи, бо захоплені случаї заграли наших співачок на часі наддатки.

Після концерту гості проханий о близчі інформації про Україну.

Про успіх наших громадянок вказує факт, що аранжери виставки запросили їх знова на слідуючий понеділок, і просили о повторення української програми.

Цей раз українська програма була скріплена групою української дітвори з 14. ул., яка теж відспівала кілька народних пісень.

Після концерту гості фотографувалися враз з українською групою на спомин цього приємного вечера.

Я. Скубівна.

—o—

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Лагодиться до протесту в справі варварського засуду.

Трентонські Українці збираються до великого протестаційного віча в справі засуду польського суду проти Атаманчука й Вербицького. У комітет віча ввійшли о. И. Желехівський, гр. В. Кушнір, гр. М. Скоропад, гр. П. Ревага. Віче має відбутися в неділю, 27. мая, о 3. годині спополудня в салі Української Православної Церкви, 18 Вудленд Стріт. Віче має бути резолюційне, й дохід з віча призначений на боротьбу проти наїздницької політики Польщі. На бесідників запрошено д-ра Клодницького й місцевих бесідників.

—o—

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Про концерт в память Т. Шевченка. — Український Владика протестує проти невинно засуджених.

Вунсакетські Українці відомі з того, що вміють постояти за свої права, що дорожать своїми національними святощами та відзиваються радо і щиро на кождий народний поклик. Згідно з тою традицією святкували ми і сего року память нашого кобзаря Т. Шевченка, а рівнож і причинилися до загального протесту в справі невинно засуджених яцьким судом українських борців.

Концерт в честь Т. Шевченка.

Шевченкове свято відбулося в неділю, дня 6. травня. О год. 4. попол. відправив панахиду по Шевченкові преосвященний владика Українців польськими судами виголосив з незвичайно потрясаючими ілюстраціями Владика І. Теодорович. Присутні на вічу відчули зі сліозми радощів, що в особі Владики мають не лиш духовного Архипастиря, а то і знаменитого знатока справ народно-політичних.

Огнисту змістом резолюцію в англійській і в українській мовах ухвалено одноднушно й вислано до одного з сенаторів в Ровд Айленд стейту, щоб він передав і припильнував в кругах федеральної сенатської комісії для заграничних справ, а одну до Ліги Націй в Женеві.

Місцевий.

ПОКЛОННИКИ ОГНЮ В БАКУ.

В СРСР. є секта поклонників огню, що має біля Баку власну святиню, в якій відбуваються ріжні таємничі обряди. Секта ця була вже тому богато десятюк літ. Потім здавалося, що загинула, а тепер знову віджила. В половині минулого століття побудовано біля Баку святиню поклонників огню. Секту, як говорили, оснували купці, що приїздили з Передгангесової Індії. Цей пошанібок для огню повстав із того, що на території Баку часто повстають пожежі нафти. На однім із таких місць, де запалилася нафта, люди, що прийшли з Індії, побудували святиню, присвячену почитанню огню. Як ця святиня виглядала, цього ніхто не знає докладно. Святиня ця крім індійських обрядових посудин і статуй мала мабуть і православні образи та хрести. В середині святині був отвір із рурою, що йшла до джерела нафти. Підчас свята запалювали святий огонь. Англійський полковник Стюарт у 1866 році відвідав цю святиню. Дістався він до того будинку припадково підчас боїв, що йшли тоді в тих сторонах, коли святиню покинули її поклонники, а грабіжники пограбили. Підчас нападу грабіжників на святиню вбито трох жерців, а інші втекли. Як грабіжники забралися, вернув один жрець і від нього полковник довідався подробиць про святиню і про релігійні обряди, які там відправляються. То був останній жрець святині. Він що якийсь час запалював святий огонь.

Коли полковник Стюарт у 1871. році ще раз прийшов до тої святині, того жреця вже не було. Він помер. Святий огонь погас, святиня опустіла. Здавалося, що секта поклонників огню вимерла, принайменше нічого не було чути про неї. Тепер ця секта, як повідомляють большевицькі часописи, віджила знову. Теперішні поклонники огню то музулмани, майже самі Татари. Двічи в тижні приходять прихильники тої секти до святині і тут відбуваються дивні церемонії. Всі приходять у масках, танцюють якісь дивні танці, а потім скачуть через святий огонь.

ЗАХОРОНІТЬ СВОЮ ВКЛАДКУ У ВАШІМ ФОРДІ моделю Т

ФОРД Мотор Компанія виробляє новий автомобіль, але вона й дальше горда за свій Модель Т. Вона бажає, щоб кождий власник цих машин користувався ними можливо як найдовше при найменшій витраті.

Маючи це на увазі, а також з огляду на майно, що його вложили мільони-мотористів в автомобілі Моделю Т, Форд Мотор Компанія виробляти-ме дальше частини — докіль, як каже сам Генрі Форд, „не зійде з дороги останній Модель Т".

В чинним ужитку є ще поверх вісім мілионів Фордів Моделю Т, і між ними богато таких, якими можна їздити два, три і пять років або навіть і довше.

Щоби ви мали як найбільшу таку користь протягом найдовшого часу і при найменшім коштї, так послухайте нашої ради і вдайтеся зі своїм Фордом Моделю Т до найближчого продавця Фордів і хай він підрахує вам кошт тих частин, які треба замінити.

Побачите, що це річ вельми економічна, бо малим коштом зможете зберегти або підвисшити вартість машини, в одночасно дістанете тисячі миль додаткового вжитку.

Де-б ви не жили, але ці-частини Форда можете дістати по таких самих низьких цінах, що й давнійше, знаючи притім, що вони зроблені в такий самий спосіб і з тих самих матеріялів, що й частини, з яких первісно був складений ваш автомобіль.

Кошт роботи є поміркований і кожда направка має сталу ціну, так, що ви заздалегідь можете знати докладно, скільки ціла робота буде коштувати.

Ford

FORD MOTOR COMPANY

Detroit, Michigan

ПОЗІР! ШИКАГО, ИЛЛ.! ПОЗІР!

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

— уряджує —

ТОВ. ВІЛЬНА УКРАЇНА

в честь десятьлітнього свого істнования

В НЕДІЛЮ, 27. МАЯ 1928 Р.

НА ГАЛИ ПАРОХІЯЛЬНІЙ

50 Палайна ул., Шикаго, Ілл.

Початок балю в год. 5-ій, а концерту в год. 8-ій, а по концерті баль до пізної ночи.

Проситься всіх Українців і Українок, Братства і Товариства, взяти як найчисленійшу участь. 118-20

За добру забаву ручить

Комітет.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

МЕРФІЛД, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 185, повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться в 1-ій годині пополудні, в неділю, дня 27. мая, в гали парохіяльній. Є важні справи про Сиротинець-Захист У. Н. С. Не явившійся член заплатить кару 50 ц., а урядник і дол. — А. роцанинП ердс.; О. Наконечний, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Николая, від. 106, повідомляє, що місячний мітинг відбудеться в неділю, дня 27. мая, в годині 1.3 0пополудни в гали парохіяльній при Оклеї і Райс ул. На порядку нарад є важні справи до рішення. Просится всіх членів прийти на мітинг. — Н. Гурей, предс.; В. Гринькін, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що місячні збори відбудуться в неділю, 27. мая, в годині 2-ій пополудні, під ч. 610 S. American St. Проситься всіх членів на сей мітинг прибути, бо є важні справи до полагодження. рисутність кождого члена конечна. Пригадується суспендованим членам, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть виключені. — І. Сорока, предс.; М. Барна, кас.; О. Будай, секр.

СВОБОДА ДЛЯ ЛЮДИ.

ПЕРШИЙ РАЗ

в русско-українській мові буде виголошена промова на повишу тему

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 27. МАЯ Б. Р.

в год. 11.45 А. М., передполуднем, через РАДІО СТАЦІЮ W. H. K., CLEVELAND, O.

Ся стація оперує на 265 метрів.

118-9 **З. Е. Фостик, секр.**

ФАРМИ!

ВДОВА продає фарму 110 акрів, фарма дуже гарна, новий дім, велика стайня на 20 штук худоби, 2 курники, 2 гарні коні, 14 корів, 600 курей, 800 курчат, вся машинерія потрібна, продаю тому, що я вдова вже 4 літа і сама не можу обробити фарми. Ціна $.7000, готівкою $3,500. Голосится до **N. KRASNOHIRA, R. F. D. 4, Box 97, Norvich, Conn.** 117-24

БИЗНЕСОВА ПРОПОЗИЦІЯ.

МУРОВАНИЙ КОРНЕРОВИЙ 4-ФАМІЛІЙНИЙ ДІМ,

2 склепи і гаражі на 2 авта; по 4 кімнати для кождої фамілії з уйшеннями; грошерня, делікатесен і доич рум, тижневий інтерес $700 — приносить ренту $2,076 річно. Продається все з бізнесом за $21,000, готівкою $4,000. 118-

ФАРМА ПРИ СТЕРТОВІЙ ДОРОЗІ.

96 акрів, близько Frenchtown, 60 акрів орної землі, 25 акрів грубого соснового ліса, великий сад, решта пасовиско, дім з камеря 8 кімнат і 5 других забудовань, близько Delaware Riyer, земля вся рівна, велика будучність для відповідної партії. Ціна $5,000, готівкою $1,500.

Продаємо і виміняємо фарми на міські реальности, або міські реальности на фарми. Голоситись до:

UNITED SLAVONIC CO.

436 E. 16th ST., NEW YORK CITY.

ДО АМЕРИКИ і КАНАДИ СПРОВАДЖУЄМО ХЛІБОРОБІВ

ШИФКАРТИ продаємо до всіх частин світа.

ДЛЯ ТИХ, що бажають відїхати на УКРАЇНУ і до РОСІЇ, можемо виставити о потрібні документи протягом трох тижнів.

ПОЛАГОДЖУЄМО всякі СТАРОКРАЄВІ і американські справи.

СПОРЯДЖУЄМО контракти купна і продажі, повновласти і т. п.

ВИШУКУЄМО дати приїзду до Америки і назвиска кораблів.

ПЕРЕСИЛАЄМО ДОЛЯРИ почтою і телеграфічно.

ПРОДАЄМО лоти і будуємо доми по дешевій ціні у першій українській оселі:

НОВА УКРАЇНА, Н. ДЖ.

Користайте з наших услуг і заходіть або пишіть до наших офісів, де Вам вигіднійше:

The Globe Service Corporation

30 E. 7th STREET NEW YORK, N. Y.

А Б О:

329 SO. 4th STREET PHILADELPHIA, PA.

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА,

яке відбулося на днях від 15-го до 18-го лютого 1928 р. в домі У. Н. Союза, 83 Гренд ул., Джерзи Сити, Н. Дж.

(17)

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ.

Др. М. Клим вносить, а Гр. Пипюк попирає, щоби звіт гол. председателя приймити без дискусії так, як був зложений. Одноголосно ухвалено.

На внесение О. Рекрута, поперте В. Гришком ухвалено приняти звіт головного містопредседателя так, як був читаний.

Одноголосно ухвалено, на внесение О. Шараварка, поперте Т. Михальчуком, звіт головної містопредседательки прийнити.

Звіт головного рекордового секретаря ухвалено прийнити так, як був зложений, на внесение гол. радної А. Стадникової, поперте контрольором Гр. Пипюком.

Над звітом головного фінансового секретаря вивязалася дискусія. До слова зголосилися: гол. контролюр О. Рекрут, гол. радний Т. Михальчук і гол. радний С. Матчак.

О. Рекрут інтерпелює, чому не канцелюється сейчас таких інвестіцій на моргечах, за котрі з плаченем процентів залягають.

Р. Слободян відповідає, що під пору є таких два случаї і обі є віддані адвокатови та знаходяться на дорозі легальної канцеляції, на що потрібно відповідного часу.

Т. Михальчук питає, чому відказується пожичок на моргечі в подальших місцевостях, як також на Народні Дом.

Р. Слободян відповідає, що ся справа була вже не раз дебатована попередніми річними зборами гол. уряду та що зістало вже сконстатовано, що над моргечовими інвестиціями в подальших місцевостях неможлива безпосередна контроля, а саме чи реальности, на яких в моргечах інвестується маєток організації, утримуються в добрім стані та чи оплачуються за них податки і інші міські оплати, які мають першенство і можуть бути сколектовані через насильну продаж „шериф сейл" і т. д. Щодо Народних Домів, то вже також було сконстатовано, що се не є певна інвестиція також тому, що на чамане одних сталих відвідувателів і залежить від нього змінюваність зарядів. Не все заряд є добрий і зла господарка замість приходів може приносити дефіцити. До того з огляду, що наші люде не всюди придержуються закону прогибіції, ті доми виставлені і на можливість примусового зачинення державними властями, а з тим на банкрутство. С. Ялдовський доповяже, що так, як тепер всюди по банках грошей не бракує і всюди на місцях легко є дістати позичку на моргеч, та з огляду на легальні кошта такої позичкн інтересованим ліпше і таньше е за нею старатися в місци, ніж від нас здалека посередництвом делегованого нашого апрайзера і адвоката.

На запит пол. радного С. Матчака, в котрих банках уложована є готівка У. Н. Союза, гол. фін. секретар відчитав назви і місцевости банків і суми, в них уложкані.

На внесение д-ра М. Клима, поперте Т. Михальчуком, ухвалено звіт гол. фін. секретаря приймити так, як був зложений.

В. Репужинський вносить, а В. Гришко попирає, щоби приймити звіт гол. касіера так, як був зложений. Ухвалено.

Над звітом менаджера „Свободи" прийшло до дискусії.

о. В. Сполітакевич інтерпелює, чому администрація Свободи жадає заплати за оголошення відділових підприємств, влаштованих на дохід Сиротинця при У. Н. Союзі. С. Ялдовський відповідає, що і так справа була вже нераз дебатована і порішена і каже: що оголошення становлять дохід, оплачуючий видавництво до певної міри, без якого Свобода обійтися не може і давати членам щоденник за ціну одного цента. Єсть вирішено, що тільки оголошення організаційних зборів-мітингів можна містити безплатно, як також урядові звіти. Також сконстатовано, що коли відділ робить підприємство, так як представление, баль, концерт чи пікнік, то з гори обчисляє на розхід і прихід. Лекше є відділам належитість за оголошення заплатити і зачислити до розходів, як Свободі для всіх відділів такі оголошення містити безплатно. Справа Сиротинця є справою організації і тому оголошення мітингові в справі Сиротинця можуть бути міщені безплатно, если вложені в такій формі, як всі безплатні відділові оголошення.

Коли се розходиться о звичайний адвертайзмент підприємства, обчисленого на придбанне приходу і в многих случаях виключно від того залежного, та немає ньогічної причини, для чого такий адвертайзмент не повинен бути в першу чергу заплачений, коли він в дійсности більше роботи, часу і місця забирає, а яких й Свобода за дармо не має.

Гол. радний Т. Михальчук інтерпелює, для чого Діточий Магазин вийшов так пізно. Менаджер С. Ялдовський пояснює, що се було перше число. Заким було зложено, видрукувано та розіслано, зійшов час. Друге число піде лекше і скорше.

На внесение В. Гришка, поперте О. Шараварком, ухвалено приймити звіт менаджера Свободи так, як був зложений.

(Дальше буде)

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАНОТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЮ,

(Жертви, надіслані до Обединения в місяці січні, 1928).

Вуякаст, Р. Аб. з. Чагарин переслав на сиротй як збірку у гр. Матковського 9.00

Фіва, Па. д. Мельник переслав збірку 318.86, 13.86 на подорож, а $5.00 від себе на „Просвіту" 18.86

Елизабет, Н. Дж. д. Остапчук переслав на поводяи від Бр. св. Арх. Михаіла, від. 142 У.Н.С. 25.00

Шнаго, Ілл. д. Катерина Шемердак переслала на Інвалідів збірку зі забави у п. Тупиць 15.25

Джерзи Сити, Н. Дж. На справкукуючих майнерів зложили по $5-Т. Грицей, С. Яловський, В. Левчик; по $2.50: Р. Слободян, І. Кашпаюк, по $2 Л. Мишуга, Р. Рекрут, І. Мацюбовський; по $1: М. Угорчак, С. Гладкий, І. Левицький, В. Кудиір, Й. Сілецький, О. Стеткевич, А. Оницик, В. Кедровський, М. Сарсідів, М. Лешчик; по 50 ц.: С. Шимон, Е. Парницький 37.00

Джерзи Сити, Н. Дж. Збірка на Ріднну Школу 8.50

Ню Гейвен, Конн. Атафія Бундзяк переслала на політичних вязнів 5.00

Джерзи Сити, Н. Дж. В редакції „Свободи" на Ріднну Школу 16.00

Арнолд, Па. о. Корсунівський на Ріднну Школу 2.00

Нортгемптон, Па. о. Каськів переслав $40.08 на поводзи. Від забавної гром. Бойаки зложено $10, а від громадських сяятї дня 27. падолиста громада з Монесен зложила $30.08 ..... 70.16

Толідо, О. д. Бобак переслав на поводзи збірку з хрестин у гром. Корнови 6.50

Онінт, Н. Г. д. Підскальний переслав на Просвіту від Тов. Запорожська Січ як вкладку 5.00

Ст. Джозеф, Мо. д. Занко переслав на поводзи 2.00

Джонстаун, Па. Церква Бр. св. О. Николая, від. 300 У. Н. С., зложили 21.75, а з каси додано решту. Разом на поводзи 50.00

Перт Амбой, Н. Дж. д. Щупкий переслав збірку на поводзи 125.85

Янгстаун, О. д. Кравець переслав збірку з Янгстаун, О., на поводзи 424.00

Когус, Н. Й. о. Шуховський переслав на Інвалідів збірку з Укр. Гр. К. Церкві св. АА. Петра і Павла під час панахиди 17.50

Нортгемптон, Па. На поводзи від Той. Січові Стрільці, від. 44 У. Н. С. 25.00

Ню Йорк, Н. Й. Збірка на Ріднну Школу 8.00

Сиракюз, Н. Й. д. Яворський на виборчий фонд 1.00

Картерет, Н. Дж. д. Ковальчук переслав збірку на поводзи 113.20

Честрленд, Мінн. д. Заблоцький переслав збірку від Бр. св. Михаіла як податок 24.75

Шикаго, Ілл. п. Аіна Фона переслала збірку на поводзи від Сестрицтва 15.00

Майнерзина, Па. о. Добротвор переслав на Ріднну Школу $3, а на Тов. Просвіта $2 замість сяятюних жеданъ 5.00

Бофало, Н. Й. д. Сидорович переслав збірку з Снята Укр. Державности, дня 18. грудня. $166.01 д. Снята, Бр. св. Петра прихід з балю $26.55, Пластуни з своєї касиєї $5, на поводзи $5 зложили Т. Кривий 2, І. Гах 1, С. Войтович 1, Мацюцький 1. Подзідено так. На поводзи $100. Р. Школа $25, Сироти $25, Інваліди $25, Дім Інвалідів $20, Просвіта $7.50. Разом 202.50

Емгерст, Масс. д. Болюх переслав квоту як вкладку для Просвіти 4.00

Когус, Н. Й. д. Зальопаний переслав на Просвіту 30.00

Шікаго, Ілл. д. Бабяк переслав збірку на поводзи від Бр. св. Николая, від. 183 У. Н. С. 73.30

Бустер, Масс. д. Зазуляк переслав на страйкуючих майнерів $5, а на Ріднну Школу $5, разом 10.00

Гленвіл, Конн. д. Пилипів переслав на поборовий фонд 5.00

Скрентон, Па. п. Анна Стельмах переслала на допомогу О. Кобилянській 2.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Мишуга переслав на страйкуючих майнерів 5.00

Ботлер, Па. о. Климовин переслав на Р. Школу замість сяятючних жеданъ 5.00

Линден, Н. Дж. д. П. Ковальчик переслав на Ріднну Школу 1.00

Пассейк, Н. Дж. о. Боярчук переслав на поводзи сироти 5.00

Перт Амбой, Н. Дж. о. Лисак переслав на Ріднну Школу (замість сяятючних жеданъ) 2.00

Ню Йорк, Н. Й. Від Ліги Амер. Горожан Сяят. Роду, збірка на поводзи 118.10

Ню Бріттен, Конн. На поводзи: о. Вуськашинець з вечірки $46.45, з церковної каси $25, Тов. Січ $25, Бр. св. Петра і Павла, від. 254 У. Н. С., $40, на хрестинах д. С. Яцина $6, на хрестинах д. А. Когута $5.05, а на хрестинах в Й. Потатак $3.60. Разом 123.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Міхаи переслав $1 на поводзи, $1 на виборчий фонд. разом 2.00

Вестбурн, Л. Ай. д. Агрест переслав збірку від Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267 У. Н. С., на поводзи 52.35

Ню Гейвен, Конн. п. Атафія Бундзяк переслала на страйкуючих майнерів 2.00

В. Відінгтон, Конн. п. М. Шкремен переслала збірку на поводзи, збірану на вечері 4.00

Джерзи Сити, Н. Дж. д. Чорний переслав збірку на Ріднну Школу з коляди 12.00

Вендергрифт, Па. д. Іваночко переслав збірку на Інвалідів, зібрану на хрестинах у п. Блажіяка 8.00

Пітсбург, Па. д. Шабатура переслав збірку на поводзи, зібрану на забаві в У. Н. Домі 14.00

Пітсбург, Па. Шабатура переслав збірку на поводзи, зібрану в Вінер, Німця, на забаві 14.00

Майнерзина, Па. д. Карбовничак переслав збірку на Р. Школу з коляди 7.00

Стемфорд, Конн. д. Кресса переслав на народний податок $5, а на Ріднну Школу $5 з коляди 10.00

Вількінсбург, Н. Дж. д. Витязь переслав збірку, зібрану малими дітьми в насі Різдва, призначену на Інваліда $4.25, на голодуючих $4.25; разом 8.50

Петерсон, Н. Дж. д. Цюпа переслав збірку на поводзи, зібрану як слідує з колекти $54, Тов. Тараса Шевченка $25, а балю Тов. Тараса Шевченка $25; разом 104.00

Йонкерс, Н. Й. о. Сполітакевич переслав збірку від Укр. Гр. Кат. Парохії св. Духу, Михаіла на Ріднну Школу $120, на Сирот $120 ..... 240.00

Йонкерс, Н. Й. о. Сполітакевич переслав від д. Дулибін на Тов. Просвіта 2.00

Нортгемптон, Па. д. Вознюк переслав збірку на поводзи від Бр. св. Михаіла, від. 357 У.Н.С. 58.30

Ню Йорк, Н. Й. д. Кучма переслав збірку на поводзи $100, а на страйкуючих майнерів $25, від Тов. Зап. Січи, від. 117 У.Н.С. 125.00

Мінніполіс, Мінн. д. Федорців переслав збірку, зібрану в гр. Мацюцина на родзи 15.50

Клифтон, Н. Дж. д. Пипюк переслав збірку від членів і симпатиків Тов. Укр. Січи, від. 182 У. Н. С., на страйкуючих майнерів $55, від Ріднної Школи $27.60, а на Інвалідів $1.00; разом 80.40

Когус, Н. Й. д. Зальопаний переслав збірку з коляди. Старший хлопець $16.50, Молодший $13.50, Дівчата $7.50, разом 38.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Міляи на страйкуючих майнерів 5.00

Нортгемптон, Па. д. Петрик переслав збірку на Р. Школу $16.25, а на поводзи $5, а коляди 21.25

Детройт, Мишг. д. Михальчук переслав збірку на Ріднну Школу, зібрану на Укр. Гаді дня 24-го грудня 1927 ..... 10.00

Фрідом, Па. д. Береговський переслав збірку на поводзи від Бр. Сош. св. Духа, від. 13 ..... 36.25

Рутленд, Вт. д. Кіцах переслав на Ріднну Школу $5, а на Просвіту $5; разом 10.00

Маганой Плейн, Па. д. Цебринський переслав збірку з коляди на Ріднну Школу $20, а на поводзи $10, разом 30.00

Бостон, Масс. На поводзи $2 від п. К. Яворівської і $10 від-Р. Берберівського; разом 12.00

Ню Кенсл, Па. д. Мельник переслав на Ріднну Школу $2 з коляди

Милвокі, Віс. д. Березовець переслав збірку на Ріднну Школу 20.35

Когус, Н. Й. д. Зальопаний-переслав на Ріднну Школу $2 з коляди

Кемпбел, О. д. Ткачишин переслав на Ріднну Школу з коляди $20, котрі заколядували Тов. Соколи, від. 20.00

Ню Йорк, Н. Й. д. Хлистун переслав на поводзи 5.00

Нортгемптон, Па. д. Косів переслав на поводзи 12.00

Джерзи Сити, Н. Дж. д. Пігура переслав від Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. С., на Просвіту $5, на поборовий фонд $10, на поводзи $12; разом 27.00

Мікіс Рикс, Па. д. Галичак переслав коляду на Ріднну Школу від парохіян Укр. Нат. Церкві 25.00

Вустер, Масс. д. Зазуляк переслав на будову Укр. Шпиталя у Львові $2.50 і на будову Укр. Гімназії в Чортові $2.50, разом 5.00

Джерзи Сити, Н. Дж. д. Вишневин переслав збірку зі Сх. Арх. Михаіла як податок $38. Зложили слідуючі: К. Підлужницька $8, М. Бурак $3, М. Гавала $3, Л. Відик $3, М. Гавала $3, Л. Маделко $3. 18.00

Форд Сити, Па. д. Колодійчик переслав збірку на Ріднну Школу $50, зібрану з коляди, а на Інваліди $17.15, зібраних в церкві разом 73.15

Разом зібрано на Ріднній Край з рамени Обединения в місяці січні б. р. $3,264.94.

ДЕЩО ПРО ГОДИННИКИ.

Від точного рахованення часу залежить неодна важна справа в щоденних випадках нашого людського життя. Всякому ясно як важно, напримірад, щоби залізниці ходили й приходили на час. А для того і годинники мусять „ходити" точно і правильно. Колиб годинники залізничників тих, що ведуть поїзди, і тих, що дають знаки з сигналових веж, показували рівний час, нехай би лише кілька мінут рівнились, дуже легко могло би трапитися нещастя, а то й велика катастрофа. Давніше, коли залізниць було небогато і поїзди ходили помало, залізничники могли ругулювати свої годинники, слухаючи фабричного гудка та дзвонів на церковній вежі, але тепер вони мусять мати в кожну хвилю точно і всі так само означений час.

Всі залізничники мусять мати точно регульовані годинники. Час від часу їх контролюють і коли виявиться хоч би невеликий „ухил", годинник мусить бути відданий до направи й регуляції. Залізничники обовязані при всякій нагоді порівнювати, яка в котрого година, а всі повинні керуватись тим офіціяльним порозказичком часу, який в Америці передає на всі сторони й у всі міста й станції Бюро Мір з Вашінгтону. Давніше воно передавало „точний час" по телеграфу, тепер це ще краще й швидше робить радіо.

В тім самім Бюрі Мір є також окремий департамент, в який кожний може за невелику ціну (пятьдесять центів) передати свій годинник для інспекції й провірки в лябораторіях з найкращим науковим апаратом і під наглядом експертів. Така провірка тревае який місяць і за той час приділяються та рахують, як годинник ходить і який час показує у рівних температурах та в рівним положенню, приділяються його механізмові через побільшаючі скала, то що, так що можуть відкрити всякий ухил, хоч би тільки на маленьку частинку одної секунди.

Люде, котрі займаються такими провірками та випробуваним годинників, відкрили в них богато таких приємет, про які звичайний власник годинника навіть не думає. Напрікпад, що навіть найкращий годинник можна зіпсувати, коли з ним необережно обходитися. Не треба аж розтрощити його, кинувши об асфальт, але досить кілька разів цілунути ним з камізельки чи штанами, на крісло або швидким рухом засувати в кишеню, або з годинником в кишені твердо зісковчити з трамваю або вискочити на трамвай, і від такого потрясення делікатний механізм псується.

Годинник треба накручувати раз у день і приблизно кожного дня в ту саму пору, найкраще рано. Накручувати приломало і чим далі до кінця, тим помаліше, щоби не напружувати пружини. Коли з годинником обходиться уважно, він довше послужить. Добрий годинник повинен вистати своєму власникові до „смерти" так ще пережити його.

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET,
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 4074.

ЖОЖДИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТ-ТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ УКРАЇНСЬКА „СВОБОДА".

Нагнети
Скоро беспечна поміч
В одній хвилі біль уступає після вживання ось сьогодняшних ліків. Знакомитий Zino-pads. Видає ніяких неприємностей. Знакомитий Zino-pads. Видає ніяких неприємностей. Знакомитий Zino-pads. Видає ніяких неприємностей